

**PROTOKÓŁ
KONTROLI PROBLEMOWEJ**

przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej

w Brzeźnicy

w dniu 19 maja 2011r.

Działając na podstawie art.22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. z 2009r. Dz.U. Nr 175, poz. 1362 z późn.zm.), rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. Nr 217, poz.1837). przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U.Nr 61, poz.543 ze zmianami).

Zespół kontrolny w składzie:

1. *Ewelina Tomaszewska- inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 197-1/2011 z dnia – 11 maja 2011r. przewodniczący zespołu*
2. *Aleksandra Kaczmarek- starszy inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 197-2/2011 z dnia 11 maja 2011r. – członek zespołu*

(akta kontroli 1-8)

przeprowadził w dniu 19 maja 2011 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brzeźnicy kontrolę problemową w zakresie realizacji zadań w zakresie pomocy świadczonej osobom starym, przewlekle somatycznie chorym, niepełnosprawnym intelektualnie, przewlekle psychicznie chorym.

Kontrolę przeprowadzono w obecności: Pani Danuty Roszak, która w okresie od 01 marca 2009r. do 06 maja br. była zatrudniona na stanowisku kierownika Ośrodka oraz Anny Sygutowskiej, która pełni obowiązki kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy, w okresie od dnia 09 maja do dnia 10 sierpnia br. Czynnościami kontrolnymi objęto okres 2010 i 2011 roku.

(akta kontroli 9-14)

Ustalenia z kontroli

Obszarem działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest teren Gminy Brzeźnica obejmujący 13 miejscowości, w tym 9 wsi sołeckich i 4 przysiółki, na którym zamieszkuje 3.726 mieszkańców (stan na 30.06.2010r.).

Pomocą społeczną – w ramach zadań zleconych i własnych gminy – w okresie od stycznia do grudnia 2010r. objętych było 748 osób z 227 rodzin osób, co stanowi 20% mieszkańców gminy. Wskaźnik ten jest wyższy o 8,2% od wskaźnika Wojewódzkiego, który wynosi 11,8%.

Podczas kontroli dokonano oceny zasadności przyznawania świadczeń oraz prawidłowości prowadzenia dokumentacji w zakresie **zasiłków stałych, pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, kierowania do domu pomocy społecznej** -na podstawie losowo wybranej dokumentacji świadczeniobiorców.

(akta kontroli 15-18)

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania

Ośrodek posiada uchwałę Rady Gminy Brzeźnica Nr VIII/41/2007 z dnia 12 lipca 2007r. w sprawie szczególnych warunków/zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze.

W toku kontroli ustalono, iż usługi opiekuńcze świadczone są przez trzy osoby zatrudnione, przez Ośrodek w ramach umowy o pracę (2,25 etatu). Z protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, iż na dzień 1 maja 2011r. trzy opiekunki świadczą usługi dla 6 osób. W roku 2010 – zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu MPiPS-03 usługi świadczone były dla 6 osób.

Osoby, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego są zwolnione z ponoszenia odpłatności; gdy dochód osoby korzystającej z pomocy jest wyższy od kryterium dochodowego ponosi ona odpłatność w zależności od dochodu i ilości godzin świadczonej

pomocy zgodnie z uchwałą Rady Gminy. Pełny koszt jednej godziny usług w roku 2011 wynosi 11,47 zł.

Skontrolowano dokumentację 4 osób, którym w roku 2011 decyzją administracyjną przyznano pomoc w formie usług opiekuńczych. Świadczenia zostały przyznane osobom które z uwagi na wiek i stan zdrowia wymagają pomocy, której nie jest w stanie zapewnić najbliższa rodzina.

Usługi świadczone są przez 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku a liczba godzin usług ustalana jest w zależności od indywidualnych potrzeb i wynosi średnio od 2 do 4 godzin dziennie.

Zakres świadczonych usług obejmuje zapewnienie codziennych potrzeb życiowych, zapewnienie podstawowej opieki pielęgnacyjnej i sanitarnej, zakup żywności, pomoc w pracach domowych, pomoc w utrzymaniu więzi ze środowiskiem.

(akta kontroli 19-38)

Zasiłki stałe

W okresie od stycznia do grudnia 2010r. pomoc w formie zasiłku stałego wypłacono dla 34 osób, w tym dla 17 osób samotnie gospodarujących i 17 osób w rodzinie. Łącznie wypłacono 345 świadczenia na kwotę 101.691 zł.

Kontrolą objęto dokumentacje 21 osób korzystających z tej formy pomocy. *Wykaz skontrolowanych dokumentacji świadczeniobiorców stanowi załącznik do protokołu.*

Świadczenia ocenia się jako zasadnie przyznane na podstawie art.37 ustawy o pomocy społecznej. Zasiłki przyznano na podstawie rodzinnych wywiadów środowiskowych, zaświadczeń o dochodach osób w rodzinie oraz ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

Ponadto przeanalizowano akta wszystkich świadczeniobiorców pod względem występowania zaburzeń psychicznych. Ustalono, iż spośród osób korzystających z tej formy pomocy 6 osób posiada orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z tytułu zaburzeń psychicznych.

Z analizy powyższych akt wynika, że osoby z zaburzeniami psychicznymi będące klientami Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy korzystają przeważnie z pomocy

finansowej oraz pracy socjalnej (kontakt z osobami z zaburzeniami psychicznymi, pomoc w kontaktach z placówkami służby zdrowia, pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności i reprezentowanie przed sądami i organami rentowymi). Pomimo wskazań w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności do uczestnictwa w terapii zajęciowej oraz korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji Ośrodek nie w pełni wykorzystuje swoje możliwości w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi.

(akta kontroli 39-46;33-38)

Kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych przeanalizowano rejestr wniosków składanych przez klientów w br. W rejestrze odnotowano wnioski o pomoc finansową oraz o usługi opiekuńcze, brak zgłoszeń o skierowanie do domu pomocy społecznej.

W przedstawionym przez p.o. kierownika Ośrodka dokumencie pn. „Plan wydatków budżetu Gminy na rok 2011” w rozdziale 85214 § 3110 wyodrębniono kwotę przeznaczoną na świadczenie społeczne - pobyt w domach pomocy społecznej. Zestawienie opłat w tym zakresie za rok 2011 (do dnia kontroli) potwierdza udział Gminy w kosztach pobytu 1 osoby skierowanej do DPS.

W trakcie kontroli poddano analizie teczki akt osobowych 4 klientów, którzy zostali skierowani do domu pomocy społecznej w latach 2009-2011.

Ustalono, iż w 2 przypadkach znajdują się wnioski o skierowanie do domu pomocy społecznej-podpisane przez osobę ubiegającą się, natomiast w pozostałych 2 wnioski Ośrodka do Sądu o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody klienta. Ponadto w aktach znajdują się wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie, wywiady alimentacyjne u członków rodziny zobowiązanych do ponoszenia opłat za pobyt członka rodziny w dps, decyzje o skierowaniu i o odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej. We wszystkich przypadkach decyzje uzasadnione właściwymi powodami przyznania pomocy. Odpłatność mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej naliczona prawidłowo.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż w jednym z analizowanych przypadków wniosek nie został rozpatrzony w terminie. W aktach znajduje się zawiadomienie o przedłużeniu terminu załatwienia sprawy. Treść zawiadomienia wskazuje, iż powodem przedłużenia załatwienia wniosku były braki formalne – oświadczenie o wyrażeniu zgody na ponoszenie odpłaty za pobyt w domu pomocy społecznej w wysokości 70% posiadanego świadczenia.

Gmina Brzeźnica do dnia 06 kwietnia br. partycypowała w kosztach utrzymania 1 mieszkańca Gminy w domu pomocy społecznej (mieszkanca Domu zmarła – w dokumentacji akt zgonu). W jednym przypadku opłatę za pobyt w DPS ponosi osoba skierowana i rodzina. W toku kontroli ustalono, iż Ośrodek zawarł w tym zakresie umowę z w trybie art. 103 ustawy o pomocy społecznej. W umowie zawarte są dane osoby zobowiązanej do ponoszenia odpłatności na rzecz osoby przebywającej w DPS, kwota odpłatności.

W dokumentacji znajdują się potwierdzenia odbioru decyzji o skierowaniu i o odpłatności.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż w jednym przypadku osoba ubiegającą się o skierowanie do dps, wycofała wniosek z dnia 03 sierpnia 2010r. Strona złożyła oświadczenie w/s rezygnacji z umieszczenia w domu pomocy społecznej (bez uzasadnienia). Zgodnie z ustnymi wyjaśnieniami Pani Anny Sygutowskiej p.o. kierownika Ośrodka w/s umorzenia postępowania decyzją nr GOPS.4051/3/2010 z dnia 30 sierpnia 2010r. dotyczącego przyznania świadczenia z pomocy społecznej w formie umieszczenia w DPS w Koźuchowie Pana Fryderyka Pareckiego rodzina klienta złożyła wniosek o skierowanie go do dps ze względu na stan jego zdrowia oraz brak możliwości zapewnienia mu odpowiedniej opieki w warunkach domowych. Ponadto p.o. kierownika wyjaśniła, iż klient przebywał w tym czasie w ZOL skąd po kilku dniach został zabrany przez rodzinę do domu. Postępowanie zostało zatem umorzone na wniosek członka rodziny.

Zgodnie z art.54 ustawy o pomocy społecznej w przypadku gdy osoba bezwzględnie wymagająca pomocy lub jej przedstawiciel ustawowy nie wyrażają zgody na umieszczenie w domu pomocy społecznej lub po umieszczeniu wycofają swoją zgodę, ośrodek pomocy społecznej lub dom pomocy społecznej są obowiązane do zawiadomienia o tym właściwego sądu, a jeżeli taka osoba nie ma przedstawiciela ustawowego lub opiekuna - prokuratora.

(akta kontroli 47- 124)

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Gmina Brzeźnica nie świadczy specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Ponadto ustalono, iż żaden z mieszkańców Gminy nie jest uczestnikiem środowiskowego domu samopomocy.

Zgodnie z ustnymi wyjaśnieniami Pani Anny Sygutowskiej p.o. kierownika Ośrodka w/s braku świadczenia usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania: „w dotychczasowej pracy z osobami chorymi psychicznie nie zgłoszono potrzeb w zakresie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych. Osoby z zaburzeniami psychicznymi znajdują pełną opiekę ze strony rodziny”. Ponadto p.o. podkreśliła, iż: „Pracownicy socjalni świadczą pracę socjalną w terenie poprzez: kontakt z osobami z zaburzeniami psychicznymi, pomoc w kontaktach z placówkami służby zdrowia, pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności i reprezentowanie przed sądami i organami rentowymi”.

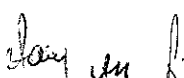
Wyjaśnienia kierownika Ośrodka dotyczące braku zgłaszania potrzeb w zakresie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, wzbudzają poważne wątpliwości. Klient, nie musi znać rodzajów świadczeń przyznawanych przez Ośrodek. Zadaniem jednostki w tym wypadku jest rzetelna diagnoza sytuacji klienta i adekwatne do jego położenia udzielenie pomocy.

Ponadto w trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, iż osoby z zaburzeniami psychicznymi są świadczeniobiorcami zasiłków stałych przyznanych przez Ośrodek i pomimo wskazań w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności do uczestnictwa w terapii zajęciowej oraz korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji Ośrodek nie podejmuje żadnych działań w powyższym zakresie.

(akta kontroli 125- 144)

Wnioski:

- Ośrodek kieruje do domu pomocy społecznej na wniosek klienta oraz podejmuje działania w celu skierowania do dps bez zgody klienta;



- Ośrodek ponosił częściową odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej (do dnia 06 kwietnia br.) za 1 mieszkańca Gminy oraz do dnia kontroli zawarł umowę z rodziną osoby kierowanej w myśl art.103 ustawy o pomocy społecznej;
- Decyzje kierujące do domu pomocy społecznej podejmowane są w oparciu o właściwe powody przyznania takiej formy pomocy. Odbiór decyzji potwierdzony przez klienta w każdym przypadku;
- Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej naliczona prawidłowo;
- Gmina Brzeźnica świadczy pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla 6 osób. Prowadzona w tym zakresie dokumentacja jest kompletna;
- Brak rozwoju form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Odpowiedzialność za uchybienia w kontrolowanym zakresie ponosi kierownik Ośrodka.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do znajdującej się w Ośrodku Pomocy Społecznej w Brzeźnicy książki kontroli pod poz.4.

Zgodnie z § 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 4 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano p.o. kierownikowi - Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy, drugi - Wójtowi Gminy Brzeźnica, trzeci - Wydziałowi Nadzoru i Kontroli LUW w Gorzowie Wlkp. natomiast czwarty egzemplarz pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

Ewelina Tomaszewska

Inspektor wojewódzki

Ewelina Tomaszewska
.....

Aleksandra Kaczmarek

Starszy inspektor

Aleksandra Kaczmarek
.....

Kierownik:

P.O. KIEROWNIKA
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzeźnicy
..... Pracownik socjalny

mgr Anna Sygutowska

Brzeźnica, dnia *28.06.2011*

Gorzów Wlkp. *16* czerwca 2011r.